

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AALESUNDS

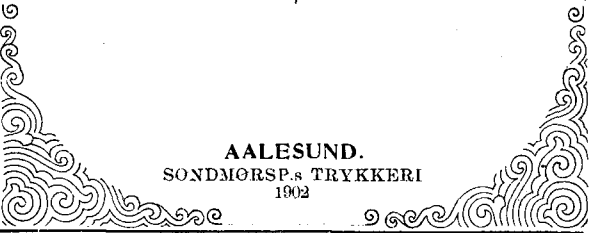
OFF. ALMENSKOLE

AARSBERETNING

1901—1902

AALESUND.
SONDMØRSP. s TRYKKERI
1902

Beretning

om

Aalesunds offentlige skole

for den høiere almindelse

for

skoleaaret 1901—1902

ved

skolens rektor.

Aalesund.

„Søndmørsposten“s bog- & aksidenstrykkeri
1902.

I. Skolens forstanderskab.

Efter den nye skolelov er af kommunebestyrelsen valgt følgende medlemmer af forstanderskabet fra 1ste januar 1897:

1. Grosserer Joakim Rønneberg (gjenvalgt, oprindelig valgt 1ste oktober 1884), næstformand.
2. Distriktslæge Lorentzen (gjenvalgt, oprindelig valgt 8de oktober 1891).
3. Boghandler Johs. Aarflot (valgt 1ste januar 1899)
og af departementet:
4. Apoteker Jørgen Johnsen Øwre.
5. Rektor K. Bassøe, selvskrevet medlem af forstanderskabet, formand i dette.

II. Skolens lærerpersonale.

1. *Rektor Kristian Bassøe*, f. 1856, udnævnt til adjunkt ved Aalesunds skole 1884, konstitueret som overlærer 1898, som rektor $\frac{1}{8}$ 1900.
2. *Overlærer Nils Oftedal*, f. 1854, cand. real. 1883, lærer ved Sandefjords middelskole 1886—88, bestyrer af Mandals skole 1889—1900. Konst. overlærer i Aalesund $\frac{1}{7}$ 1900.

3. *Overlærer Nikolai Henrik Jæger*, f. 1853, konstitueret som adjunkt ved skolen her fra 14de oktober 1893, som overlærer $\frac{1}{8}$ 1901.
4. *Adjunkt Johannes Hanssen*, f. 1862, lærer ved Storms skole i Stavanger i norsk, fransk, tysk og engelsk, edsvoren translator i tysk, fransk, engelsk fra 1891, konstitueret som adjunkt her fra $\frac{15}{8}$ 1898.
5. *Adjunkt Ole J. Ihle*, f. 1873, cand. real. 1901, konstitueret som adjunkt her fra $\frac{1}{1}$ 1902.
6. *Adjunkt Peter L. Stavnem*, f. 1872, cand. mag. 1896, vikar ved Hamar off. h. skole 1897, lærer ved Kristiansands katedralskole 1898—99, ved Trondhjems realskole 1899—1902, konstitueret som adjunkt her fra $\frac{1}{1}$ 1902.
7. *Marie Scharffenberg*, f. 1859, ved Molde pigeskole fra 1883—86, ved Kragereø kom. pigeskole fra 1886—89 samt 1893—95, ved Trondhjems realskole 1895—98. Ansat her $\frac{15}{8}$ 1898; kasserer siden $\frac{1}{4}$ 1900.
8. *Thordis Vogt*, f. 1865, ved Tvedestrands kom. middelskole fra 1893—1901. Ansat her $\frac{1}{8}$ 1901.
9. *Organist Anton Heiberg*, f. 1837, skolens sauglærer siden 1883.
10. *Resid. kapellan J. Blydt Mowinckel*, f. 1858, lærer i religion fra $\frac{15}{8}$ 1900.
11. *Kaptein M. T. Amdal*, f. 1867, gymnastiklærer siden $\frac{15}{8}$ 1900.
12. *K. Knudsen*, f. 1866, sløidlærer.
Skolens læge er *dr. K. Haasted*.
Pedel er *O. Næs* siden $\frac{15}{8}$ 1900.

I den ledige overlærer- og adjunktpost konstitueredes adjunkt Jæger som overlærer fra $\frac{1}{8}$ 1901 og cand. real.

Ihle som adjunkt fra $\frac{1}{1}$ 1902. I den ny oprettede adjunkt-post konstitueredes cand. mag. Stavnem fra $\frac{1}{1}$ 1902. Adj. Ihle tiltraadte efter nytaar, adj. Stavnem i begyndelsen af mars. Som vikar for adj. Ihle havde overlærer Oftedal indskrænket matematik i III. og tegning i IV. og I. m., frøken Ingebrigtsen matematik og regning i III. og II. samt indskrænket matematik i IV. m. og sløidlærer Knudsen tegning i 1. gkl, III. og II. m. For adj. Stavnem cand. mag. Br. Hansen norsk i middelskolen og frøken Bakke tysk i I. m.

Adj. Hanssen opholdt sig i Tyskland med offentligt stipendium indtil slutn. af oktober. Hans vikarer var overlærer Landmark, der læste norsk i gymnasiet, og frøken Bakke, der havde tysk og engelsk i III. m.

III. Disciplenes antal og alder.

	1901.		1902.		Gjennem- snits- alderen 1 ^o /9 1901	Normal- alder.
	3die kvartal.	4de kvartal.	1ste kvartal.	2det kvartal.		
2den gymnasialklasse.....	8 g. 2 p.	8 g. 2 p.	8 g. 2 p.	8 g. 2 p.	17 ⁶ / ₁₂	17 aar
1ste do.	9 - 3 -	9 - 3 -	8 - 3 -	9 - 3 -	16 ⁸ / ₁₂	15 "
4de middelklasse.....	13 - 11 -	13 - 11 -	13 - 11 -	13 - 10 -	16 ¹ / ₁₂	14 "
3die do.	13 - 13 -	13 - 13 -	14 - 13 -	14 - 12 -	14 ⁶ / ₁₂	13 "
2den do.	17 - 15 -	17 - 15 -	16 - 15 -	16 - 15 -	13 ¹ / ₁₂	12 "
1ste do.	16 - 15 -	16 - 16 -	16 - 16 -	16 - 16 -	12 ⁵ / ₁₂	11 "
Sum	76 g. 59 p.	76 g. 60 p.	75 g. 60 p.	76 g. 58 p.		
	135	136	135	134		

Desuden deltog 2 i enkelte fag. Af eleverne var 110 fra byen, 26 fra landet (15 fra Borgunds prestegjeld, 2 fra Vigerøen, 1 fra Romsdalen, 2 fra nordre Bergenhus amt, 4 fra Strandens prestegjeld og 2 fra Nordland).

IV. Fagfordelingen.

1. Rektor Bassøe

Fransk	1. gkl.	4 timer
Historie	2. "	5 "
	1. "	3 "
	IV. mkl.	3 "
Geografi	IV. "	2 "
		17 timer

2. Overlærer Oftedal

Matematik	2. gkl.	2 timer
	1. "	4 "
	IV. mkl.	5 "
Naturfag	2. gkl.	1 "
Fysik	III. mkl.	1 "
Geografi	2. gkl.	1 "
	1. "	1 "
	III. mkl.	2 "
Tegning	1. gkl.	2 "
	IV. mkl.	2 "
	III. "	2 "
		23 timer

3. Overlærer Jæger

Fransk	2. gkl.	4 timer
Engelsk	2. "	7 "
	1. "	4 "
	IV. mkl.	5 "
	II. "	5 "
		25 timer

4. Adjunkt Hanssen

Norsk	2. gkl.	6 timer
	1. "	4 "
Tysk	2. "	3 "

Tysk	III. mkl.	5 timer
Engelsk	III. "	5 "
		<hr/> 23 timer
5. Adjunkt Ihle		
Naturfag	1. gkl.	4 timer
	IV. mkl.	3 "
Matematik	III. "	5 "
	II. "	5 "
Indskr. matematik		
	IV. og III.	3 "
Tegning	II. "	2 "
	I. "	2 "
		<hr/> 24 timer
6. Adjunkt Stavnem		
Norsk	IV. mkl.	4(3) "
	III. "	4(3) "
	II. "	4 "
	I. "	5 "
Tysk	I. "	6 "
		<hr/> 22 timer
7. Frøken Scharffenberg		
Tysk	1. gkl.	3 timer
	IV. mkl.	5 "
	II. "	5 "
Naturfag	III. "	1 "
	II. "	2 "
	I. "	3 "
Regning	I. "	5 "
		<hr/> 24 timer
8. Frøken Vogt		
Historie	III. mkl.	3 timer
	II. "	2 "
	I. "	3 "

Geografi	II. mkl.	2 timer
	I. "	2 "
Skrivning		4 "
Haandarbeide		5 "
Gymnastik		5 "
		<hr/> 26 timer
9. Pastor Mowinkel		
Religion i alle klasser		9 timer
10. Organist Heiberg		
Sang i gymnasiet		2 timer
— i middelskolen		4 "
		<hr/> 6 timer
11. Kaptein Amdal		
Gymnastik med gutterne		9 timer
12. Sløidlærer Knudsen		
Sløid i middelskolen		8 timer

V. Timefordelingen.

	I. m.	II. m.	III. m.	IV. m.	1. g.	2. g.	Sum
1. Religion.....	2	2	2	1	1	1	9
2. Norsk.....	5	4	4 (3)	4 (3)	4	6	26
3. Tysk.....	6	5	5	5	3	3	27
4. Engelsk.....		5	5	5	4	7	26
5. Fransk.....					4	4	8
6. Historie.....	3	2	3	3	3	5	19
7. Geografi.....	2	2	2	2	1	1	10
8. Naturfag.....	3	2	2	3	4	1	15
9. Regning og matematik..... (Indskrænket pensum i matematik)	5	5	5	5	4	2	26
10. Tegning.....	2	2	2	2	2		10
11. Skrivning.....	2	1	1	1			4
12. Sang.....	1	1	1	1		<u>2</u>	6
13. Gymnastik, gutter.....		3		3		<u>3</u>	9
14. — piger.....		<u>3</u>	2				5
15. Haandgjerning, gutter.....	2	2	2	2			8
16. — piger.....		<u>2</u>	1	<u>1</u>			5
gutter	36	36	36	36	35	35	
piger	36	36	35	33			

VI. Undervisningen.

Religion.

- 2den gymnasiaklasse. I foredrag gennemgaaet kirkens historie fra Gregor den stores tid til nutiden. Redegjort for de fire evangeliers eiendommeligheder. I tilslutning dertil gennemgaaet udvalgte kapitler af det fjerde evangelium.
- 1ste gymnasiaklasse. En kort fremstilling af den hebraiske poesie og af de poetiske bøgers indhold. I tilslutning dertil læst de i undervisningsplanen opførte 10 psalmer. Kort fremstilling af den jødiske prophetie, knyttet til Jesaja og Jeremia. I tilslutning til denne sidstnævnte fremstilling læst 9 udvalgte kapitler af Jesaja og det 33te kapitel af Jeremia. De anførte oversigter ere dikterede eleverne, ligesaa indholdsangivelserne til psalmerne. Foredraget kirkens historie fra dens stiftelse indtil omkring aar 600.
- IV. middelklasse. Kirkehistorien læst og repeteret (Dr. Bangs kirkehistorie for folkeskolen). Udsigt over kirkeaarets samt over gudstjenestens ordning. Lidelseshistorien gennemgaaet efter Marcus evangelium.
- III. middelklasse. Bibelhistorie (Brun og Platous, 2den udgave): Fra kirkens stiftelse og ud, derhos repeteret hele bogen. Katekismeforklaring (H. U. Sverdrups forkortede udgave): 4de og 5te part, derhos repeteret hele bogen. Bjergprædikenen gennemgaaet efter Mt. evangelium. Repetition af de i de lavere klasser læste salmevers i Landstads salmebog.
- II. middelklasse. Bibelhistorie: Det nye testamente indtil himmelfarten læst og repeteret. Katekismeforklaring: 2den og 3die artikel samt Herrens bøn læst og repeteret. De i undervisningsplanen opførte salme-

vers læst og repeterede. (Ang. lærebøgerne s. t. III middelkl.)

- I. middelklasse. Bibelhistorie: Det gamle testamente læst og repeteret. Katekisensforklaring: 1ste part og 1ste art. af 2den part læst og repeteret. De i undervisningsplanen opførte salmevers læst og repeterede. (Ang. lærebøgerne s. t. III. mkl.)

Norsk

2den gymnasialklasse. Pauss & Lassens læsebog IV. 2. Indtil landsmaalslitteraturen med de oversatte stykker. Kjærlighed uden strømper, En fallit. Hofgaards større norske grammatik.

Broch & Seip: større litteraturhistorie indtil Inge-mann. Nygaard: Oldnorsk læsebog for begyndere til s. 26.

Norske stile: 1) Fra mine sommerferier. 2) Hjælp dig selv, saa hjælper Gud dig. 3) Dramatisk digtning i den nyere norske litteratur. 4) Om de ulemper, vort lands spredte bebyggelse fører med sig. 5) Hvad har det nittende aarhundrede bragt os? 6) Hvorledes kan ogsaa slette eksempler blive os til nytte? 7) Fortæl om forholdet mellem kolonierne og moderlandet i ældre og nyere tid. 8) Individualiser sætningen: „I Konstantinopel træffer man folk af alle nationer“. 9) Hvorfor er saa mange store byer beliggende ved elve og floder? 10) Middelhavet og Østersjøen, en sammenligning. (2 gange). 11) Mennesket i kamp med naturen, dets seire og dets nederlag.

1ste gymnasialklasse. Pauss & Lassens norske læsebog 3die trin III afd. og 4de trin 1ste afd. Rungsteds lyk-saligheder. Valkyrjernes møde. Klagesang over Fredrik V. Baron Hoff Rosenkrone. Pigen paa anatomi-

kamret. Hyttens skjønhed. Hans Jacobsens ost. Dalvise. Eivindvig Bergens stift. Ængstelig forventning. Vaarstemning. Aftenglans. En vinternat. Naar sol gaar ned. Vidjekvisten. En sangers bøn. Protesilaos. Troubadouren. Mit skib pløier havet. Slutningssang af „Mennesket“. Kongsemnerne. Kjærlighed uden strømper. Njaals saga. Aladdin.

Broch & Seips litteraturhistorie til brug for middelskolen. Hofgaards norske grammatik (mindre udg.) Nygaard: Sproget i Norge.

Norske stile: 1) Fra mine sommerferier. 2) Gjengiv i korthed indholdet af handlingen i „Den polit. kandestøber“. 3) Skogenes nytte for vort land. 4) Norges naturforholde og deraf flydende næringsveie. 5) De vigtigste følger af Amerikas opdagelse. 6) Papiret og dets betydning. 7) I Pompei er der fundet en frisørbutik med tilhørende redskaber; hvad kan man deraf slutte om folkets kulturstandpunkt paa den tid? 8) Et sommerlandskab. 9) Om agerbruget og vore vigtigste kornsorter. 10) Fortæl om aarsagerne til Europas overlegenhed over de andre verdensdele. (2 gange. 11) Middelhavets historiske betydning.

IV. middelklasse. Af Broch og Seips læsebog i modersmaalet læst udvalgte stykker og af Kohts lesestykke i landsmaale gjennemgaaet 20 sider. Hofgaards lille grammatik og Broch og Seips kortfattede litteraturhistorie benyttet.

Stile: 1) Bjørnen. 2) Hesten. 3) Beskrivelse af Søndmøre. 4) Hvad vaaren bringer af liv og beskæftigelse. 5) Vinden, den nytte, den gjør, og den skade, den volder. 6) Hvorledes jeg tilbragte juleferien. 7) Fortæl i korthed indholdet af „Den politiske Kandestøber“. 8) Fortæl om det vasdrag, som du kjender

best. 9) Fortæl om de vigtigste kornsorter, og hvorledes man fremstiller brød deraf. 10) Forskjellige maader at reise paa, deres fortrin og mangler. 11) De forskjellige belysningsmidler, menneskene har brugt. 12) Historisk fagopgave (Norge i 1814), skrevet paa skolen. 13) Naturen og menneskelivet i den nordlige kolde sone. 14) Til hvilket land vilde du helst reise, og hvorfor? 15) Hvor vilde du helst bo, i byen eller paa landet?

III. middelklasse. Læst udvalgte stykker af Eriksen og Paulsens norske læsebog III. og gennemgaaet et udvalg i prosa og poesi af Broch og Seips norske og danske læsestykker til middelskoleexamen. Øvelse i tydelig og korrekt læsning og fremsigelse af digte og eventyr. Jevnlig analyse (Hofgaards lille grammatik benyttet).

3 og 4 skriftlige arbejder om maaneden, dels diktat eller gjenfortælling, dels stil.

Opgaver: 1) Ved en fortælling at bevise sandheden af ordsproget: Ærlighed varer længst. 2) En uveirsdag ude og inde. 3) Fortæl lidt om vore vigtigste husdyr og deres betydning for os. 4) Fortæl om Karl den tolvte (fagopgave). 5) Naar dampskibet lægger til kaien. 6) En skoletur. 7) Vore vigtigste fiskerier og deres betydning. 8) Gjengiv i korthed, hvad der fortæles i Aasgardsreien. 9) Naaleskov og løvskov. 10) Hunden og katten. 11) Vaaren kommer! 12) Den norske skjærgaard, dens natur og det liv, som rører sig der. 13) Jernet og dets anvendelse. 14) Hvorledes vil du tilbringe sommerferien?

II. middelklasse. Eriksen og Paulsens norske læsebog III. benyttet. Analyseøvelser (Hofgaards lille grammatik gennemgaaet med forbigaelse af endel af anmerk-

ningerne). Hver uge diktat eller gjenfortælling, hver anden uge stil. Dispositionsøvelser.

- I. middelklasse. Eriksen og Paulsens læsebog III. Flere digte udenadlærte. Gjennemgaaet udvalgte partier af Hofgaard's lille grammatik med jevnlig analyse. Skriftlige arbejder 1 gang ugentlig, mest diktat eller gjenfortælling.

Tysk.

- 2den gymnasiaklasse. Voss: Udvalg af tyske klassikere: Wilh. Tell, slutn. af I og hele II akt (extempore III akt). Aus Schillers Lebensgeschichte. Ausgewählte Scenen v. Goethes Faust. Hele pensumet for 1. g.

Hver uge fri stil eller gjenfortælling.

Gundersen & Larsens tyske grammatik fra begyndelsen til Dativ.

- 1ste gymnasiaklasse. Gundersen: Tysk for gymnasierne I. Statarisk læst: Erlikönig, Schatzgräber, Zauberlehrling, Sänger. Kraniche des Ibykus, Bürgerschaft, Ring des Polykrates. Wallensteins Tod. Desuden: Mignon, Gefunden, Meeresstille, Glückliche Fahrt (af Goethe), Schillers Tod (af Voss) og af „Biographische Notizen“ Goethe og Schiller.

Hver uge 1 skriftligt arbeide: Diktat, gjenfortælling, retroversion af de læste stykker.

Grammatik: Sætningslæren efter Løkkes lille grammatik; konjunktiv og sammensatte verber specielt gjennemgaaet.

- IV. middelklasse. Voss: Deutsches Lesebuch f. d. Mittelschule: Af eksamenspensumet nr. 137, 138, 139, 141, 143, 166, 167, 172, 151, 152 (10 stykker), hvorefter hele pensumet er repeteret. Desuden er læst nr. 103, 107, 108, 109, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128,

136, 142, 144, 147, 148, 149, 150, 171, 173, 177, 178, 191, 194 (24 stykker).

Hver uge 1 stil paa skolen — desuden nogle hjemmestile — væsentlig middelskoleeksamensopgaver.

Grammatik: Repeteret Løkkes lille grammatik.

- III. middelklasse. Voss Lesebuch 48—49, 62—63, 66—68, 70—73, 83, 87, 89, 91, 94—96, 99, 110, 119—120, 147, 151—152, 166—67, 171—172, 176. De til eksamenspensumet hørende stykker er alle repeteret og delvis lært udenad.

Løkkes lille grammatik benyttet.

Stile efter Kristiansens øvelser.

- II. middelklasse. Knudsen og Kristiansens læsebog for begyndere fra side 80 ud.

Voss: Deutsches Lesebuch f. d. Mittelschule fra begyndelsen til nr. 32.

Hver uge 1 stil (retroversion af stykkerne væsentlig efter Kristiansens stiløvelser).

Grammatik: Løkkes lille grammatik til verberne.

- I. middelklasse. Knudsen & Kristiansens læsebog indtil side 91. Skriftlige øvelser: Afskrift, bøiningsøvelser, diktat. De norske stykker bag i bogen er benyttet til mundtlig oversættelse, undertiden til skriftlige øvelser.

Fransk.

2den gymnasiaklasse. Bødtker og Høsts Læsestykker s. 1—93 læst og repeteret. Af Knudsens grammatik syntaxen og det meste af formlæren.

1ste gymnasiaklasse. Bødtker og Høst Lærebog for begyndere fra begyndelsen til s. 80, s. 102 til 106 og 111 til 114 læst og repeteret. De norske stykker er oversat dels skriftlig dels mundtlig.

Engelsk.

- 2den gymnasialklasse. Brekke-Westerns Engelske forfattere I.: Indian Mutiny; Murder of Ritzio; Monmouth. Sammes Eng. forf. II.: Læst og repeteret s. 1–109 samt The Highlands; Rise of Methodism; Crimean War; British Empire; Cobden. Westerns Engelske institutioner læst og repeteret. Hjemmelæsning: Ships that pass in the Night (Harraden). 1 ugentligt skriftligt arbejde, skiftevis friere opgave og gjenfortælling.
- 1ste gymnasialklasse. Engelske forf. I.: Læst og repeteret British Isles; Pickwick's Trial; D. Copperfield; Monmouth. 1 ug. skriftlig gjenfortælling.
- IV. middelklasse. Den tidligere læste del af det obligatoriske pensum i Brekkes Nye læsebog (30 sider) repeteret; 30 nye sider af samme læsestof læst og repeteret — tildels to gange —. Desuden læst ca. 60 sider. Grammatikken er gennemgaaet i tilslutning til begynderbogens formlære og adj. Hansens repetitionsblad. 1 ug. skriftlig gjenfortælling.
- III. middelklasse. Brekkes begynderbog Little Red Riding-Hood. Rich Peter the Pedlar. Bogens grammatiske del og de norske stykker gennemgaaet.
- Brekke: Ny engelsk læsebog Dick Whittington, The Speaking Chip. The Lost Camel. The White Rabbit. The Golden Touch. The Chimney-Sweepers' Holiday. The White Ship. Toms First Adventure. Eagles Nest. Caterpillars. Seasons. Strait of Dover. British Isles. Canvas Boat. Mysterious Englishmen. The Cat. The Dog. Extempore King Alfred. Grammatik efter Brekkes lærebog. Ugentlig gjenfortælling. Øvelser paa tavlen.
- II. middelklasse. Brekkes begynderbog: Læst og repeteret til Peter the Pedlar. Lidt afskrift. Øvelsesstykkerne s. 104—111 delvis gjengivne mundtlig og skriftlig.
- Beretning om Aalesunds off alm. skole. 2

Historie.

- 2den gymnasialklasse. Verdenshistorien fra 843 til 1815 er gennemgaaet med Ræders lærebog som grundlag. Udfyldende bemærkninger tildikteret. Eriksen Nordens historie til 1815. Alt hvad der er læst i aaret er repeteret.
- 1ste gymnasialklasse. Ræders oldtidens historie læst og repeteret. For tiden fra 476—843 er Ræders lærebog for middelskolen benyttet. Udfyldende bemærkninger tildikteret.
- IV. middelklasse. Ræders lærebog fra 1815 og ud læst og repeteret. Derefter er det hele pensum repeteret; enkelte afsnit to gange.
- III. middelklasse. Ræders historie fra reformationen til den hellige alliance læst og repeteret, enkelte afsnit flere gange.
- II. middelklasse. Ræders historie fra lensvæsenet til reformationen læst og repeteret.
- I. middelklasse. Ræders historie fra oldtiden til lensvæsenet læst og repeteret flere gange.

Geografi.

- 2den gymnasialklasse. Haffner: Fysisk geografi, læst ud og repeteret. Steen: Matematisk geografi læst og repeteret.
- 1ste gymnasialklasse. Haffner: Fysisk geografi. Læst næsten ud.
- IV. middelklasse. Arstals geografi er repeteret; norden og enkelte af de europæiske lande er repeteret to gange.
- III. middelklasse. Arstals geografi: Østerrig-Ungarn, Balkanhalvøen og Italien af Europa. De fremmede ver-

densdele og „Indledningen“ læst og repeteret (Asien er ikke repeteret).

- II. Arstals geografi: De europæiske lande (undtagen Balkanhalvøen og Skandinavien læst og repeteret, enkelte lande 2 gange.
- I. Haffners geografi: Norge, Sverige og Danmark læst og repeteret.

Matematik og regning.

2den gymnasiaklasse. Johannesens trigonometri gennemgaaet. Skriftlige opgaver hjemme og paa skolen. Repeteret endel opgaver fra aritmetiken og geometrien.

1ste gymnasiaklasse. Gennemgaaet Johannesens aritmetik for gymnasiet med mange skriftlige opgaver hjemme og paa skolen. Gennemgaaet og dikteret en del sætninger fra geometrien, om størrelses forhold, naar disse er inkommensurable, og polygoners — regulære — konstruktioner og beregning.

- IV. middelklasse. Regning efter Johannesens regnebog. Blandingsregning og legemers beregning. Repeteret bogen — meget hoderegning. Hjemmeopgaver. Aritmetik, Johannesens lærebog. Fra proportioner ud bogen. Repeteret. Geometri: Eliassens lærebog. Fra trianqlers fladeindhold ud bogen. Repeteret. Skriftlige besvarelser som hjemmeopgaver og skoleopgaver. Som regel — anden hver uge — endel skriftlige besvarelser af blandet indhold i to sammenhængende timer. Noget sjeldnere i andet halvjaar.

Klingenberg: Veiledning i simpel regnskabsførsel.

Indskrænket pensum (1 time). Konstruktioner og beregninger efter Eliassens geometri fra Tangentkonstruktioner ud bogen. Hjemmeopgaver hver uge i det hele pensum.

III. Aritmetik: Johannesens lærebog, læst ud anden bog. Ligninger paabegyndt. Repetition. Geometri: Eliassens lærebog fra „geometriske steder“ til tredje bog. Repetition. Regning: Johannesens regnebog III. Repeteret sammensat reguladetri, procentregning, renteregning til diskonto. Hovedregning hver time.

Hjemmeopgaver hver uge i aritmetik, geometri og regning.

Indskrænket pensum (to timer). 1 time regning (som klassens andre elever). 1 time konstruktioner og beregninger efter Eliassens geometri til tredje bog. Hjemmeopgaver til hver time.

II. Aritmetik: Johannesens lærebog læst til multiplikation af et polynom med et andet polynom. Geometri: Eliassens lærebog paabegyndt og læst til triangler kongruens. Regning: Johannesens regnebøger; Repeteret alm. brøk og decimalbrøk. Reguladetri, enkelt og sammensat. Paabegyndt procentregning. Hovedregning hver time. Hjemmeopgaver hver uge.

I. Johannesens regnebog 2det hefte alm. brøk og decimalbrøk i de fire regningsarter; dog ikke med brøk som multiplikator eller divisor.

Hjemmeopgaver 1 gang ugentlig.

Geometri 1 gang ugentlig i sidste halvår af Pettersens konstruktionsbog.

Naturfag.

2den gymnasialklasse. Resvold: Biologi for gymnasiet I. Botanik, der er læst til bladets anatomiske bygning side 67. (Naturfagstimerne blev anvendte til geografi indtil lærebogen kom, 20. mars).

1ste gymnasialklasse. Kemi: Læst og repeteret Johannesens og Nicolaysens kemi. Undervisningen stadig led-

saget af eksperimenter. . Menneskets fysiologi og sundhedslære: Dikteret, læst og repeteret grundtrækkene af ernæringsfysiologien: stoftab, næringsmidler, krydderier og nydelsesmidler; fordøjelse, resorbtion, assimilation, stofvexlen, excretionen samt energikilder og energitab, varmeregulering. Tilsvarende kapitler af hygienen o: næringsmidlernes hygiene, boligernes ventilation, luftkubus m. v.

- IV. middelklasse. Fysik: Henrichsens Fysik. Læst fra Lyd ud bogen; repeteret det hele pensum. Læren om mennesket: P. Engelbrethsens lærebog læst og repeteret.
- III. middelklasse. Henrichsens fysik. Fra de tre aggregattilstande til lys. Zoologi: Sørensens (gammel udgave) fra tarmløse ud bogen og repetition af hele bogen. Botanik: Sørensens (gammel udgave) fra bartrær og bogen ud. Derpaa repeteret eksamenspensumets familier.
- II. middelklasse. Zoologi: Sørensens nye udgave: Fra svømmefugle til ormene. Botanik: Sørensens nye udgave: Linnées system. Korsblomstrede, Soleifam. Erteblomstrede, Sotviderfam. Læbeblomstrede, Æblefam. Kurvblomstrede. Lyngfam. Rosefam. Korsblomstrede. Oversigt over planternes ydre dele.
- I. middelklasse. Sørensens nye udgave fra begyndelsen til svømmefugle. Botanik: Sørensens nye udgave: Ætersennep, engsoleie, sæde-ert, smaatlokke, potet, guldaae, hvidveis, hæg, soleihov, løvetand, knal, erteknop, nyperose, lyngfamilien, nogle træer — og af „Oversigt over planternes ydre dele“ til blomsten.

Tegning.

1ste gymnasialklasse. Perspektivtegning efter skolens mo-

- deller og — desuden — efter kolber og glas opstillede som til kemiske og fysiske forsøg.
- IV. middelklasse. Perspektivtegning — efter en enkelt eller helst 2—3 sammenstillede klosser.
- III. middelklasse. Perspektivtegning efter en enkelt eller undertiden flere sammenstillede klosser.
- II. middelklasse. Frihaandstegning Cirkler og spiraler, tegninger efter Herdtels plancher og tidligere examensopgaver. Optrækning med blyant
- I. Frihaandstegning. Rette linjer, cirkler og spiraler og andre krumme linjer. Optrækning med blyant.

Skrivning.

- IV. middelklasse. Waalers forskrifter 4de hefte.
- III. do. do. „ 3die „
- II. do. do. „ 2det „
- I. do. do. „ 1ste og delvis ogsaa 2det hefte.

Sang.

5 partier:

- I. 1ste og 2den gymnasiaklasse: 5 piger og 18 gutter: 3 sopran, 2 alt, 5 tenor, 8 bas (1 udgaaet, 4 skifter stemme) 2 timer ugentlig, ialt 67 timer.
- II. 3die og 4de middelklasser piger, 24: 12 sopran, 10 alt (2 udgaaet) 1 time ugentlig, ialt 36 timer.
- III. 3die og 4de middelklasser gutter, 27: 2 sopran, 4 alt, 8 bas (13 skifter stemme) 1 time ugentlig, ialt 36 timer.
- IV. 2 middelklasse, 15 piger & 17 gutter: 11 sopran, 14 alt. (1 gut udgaaet, 2 skifter stemme, 2 forliden ud-

viklede øre & stemmemidler endnu, 2 piger fritaget).
1 time ugentlig, ialt 35 timer.

- V. 1ste middelklasse, 16 piger & 16 gutter: 30 sopran,
(1 endnu uudviklede stemmemidler, 1 skifter stemme).
1 time ugentlig, ialt 34 timer.

Med de 4 første partier er i første skolehalvaar
gjennemgaaet nodelæsning, skaladannelser i dur og moll,
akkorder og træffeøvelser. I 2det halvaar indøvet forskjel-
lige 3- og 4-stemmige sange, hvoraf 4 blev sungne ved
examensfesten.

Med 5te parti er gennemgaaet Behrens's sanglære for
folkeskolen, 1ste trin, endel koraler og andre melodier for
en stemme.

Gymnastik.

Gutter:

- I. og II. middelklasse: Bentzens tabeller V—VIII. Den
sidste maaned friluftsløge 1 time om ugen.
III. og IV. middelklasse: Bentzens tabeller XIV og XV.
Senere repetition ved tabeller opsatte væsentlig efter
Bjørnstads.
1ste og 2den gymnasium: Bentzens tabeller: XXII—XXV
samt repetitioner.

Foruden gymnastik har 1ste og 2den gymnasiums
gutter samt 2 piger 1 time ugentlig havt skydeøvelser med
salongevær. Skydningen er foretaget mod 5-delt skive i
staaende anlæg med støtte, liggende uden støtte, knæstaa-
ende med støtning mod knæet, knæ fritstaaende og frit-
staaende. Afstandene har været gymnastiksalens halve og
hele længde. I skiveskydning er afgivet gennemsnitlig 65
skud. Resultaterne har været fra 3.01 points til 0.9. Gjen-
nemsnitlig 2.15 points.

Desuden er øvet skydning med begrænset tid.

Piger:

- III. middelklasse: 15 tabeller efter Bjørnstad, Bentzen og minnesboken.
- II. og I. middelklasse: 20 tabeller efter minnesboken.

Haandarbeide.

- IV. middelklasse. Eleverne har klippet og syet 1 linned, strikket færdig strømpe fra ifjor, syet 1 stoppedug, 1 rudet lappedug.
- III. middelklasse har klippet og syet 1 par benklæder, nogle paabegyndt, andre strikket færdig 1 strømpe.
- II. middelklasse har syet 1 navnedug, 1 stoppedug, 1 lappedug med hulfalde, knaphul, knapper, hegter, baand.
- I. middelklasse har syet 1 linned og strikket strømpe; over halvtæn naaede bare til hælen.

Sløid.

Efter Kjenneruds modelrække for middelskoler har 1ste middelklasse gennemgaaet 2det og 3die trin, saging, høvling og filing. 2den klasse 4de—5te trin, sveifning, skavknivsøvelse og sammenføring med spiger. 3die klasse 6te—7de trin sammenfældning, gradning, fugning og gjoring. 4de klasse 8de—9de trin, tapning, slidsning og sinkning.

Fortegnelse over de i skoleaaret brugte bøger.

Religion:

I middelskolen: Bangs kirkehistorie, Erun og Platous bibelhistorie, Sverdrups katekismeforklaring, forkortede udgave.

I gymnasiet: Nissens lærebog i kirkehistorien.

Norsk og oldnorsk:

I middelskolen: Broch og Seips lærebog i modersmaalet, Broch og Seips kortfattede literaturhistorie, Erikson og Poulsens norske læsebog III. del, Hoffgaards lille grammatik.

I gymnasiet: Paus og Lassens læsebog III. og IV. del, Broch og Seips literaturhistorie, Nygaards udvalg, Nygaards grammatik.

Tysk:

I middelskolen: Knudsen og Kristiansens læsebog, Voss's Lesebuch, Løkkes grammatik (mindre udg.)

I gymnasiet: Voss's Lesebuch, Gundersen, tysk for gymnasierne. Schiller: Prosa. Løkkes grammatik (mindre udgave).

Fransk:

Bødtker og Høsts lærebog for begyndere og franske læsestykker for gymnasiet, Knudsens grammatik.

Engelsk:

I middelskolen: Brekkes lærebog for begyndere, do. læsebog (ny udg.)

I gymnasiet: Brekke og Western forfattere for 1ste gkl. og for 2den og 3die gkl.

Historie:

I middelskolen: Ræders lærebog.

I gymnasiet: Ræders oldtidens historie (3die udg.), (2den udg.), Eriksen Nordens historie.

Geografi:

I middelskolen: Geelmuydens geografi udg. af Arstal, Haffner geografi for middelskolen.

I gymnasiet: Haffners fysiske geografi.

Matematik:

I middelskolen: O. Johannesens aritmetik, Eliassens plangeometri, O. Johannesens regnebog 2det, 3die og 4de hefte. Klingenbergers regnskabsførsel.

I gymnasiet: O. Johannesens trigonometri, do. aritmetik for gymnasiet.

Naturfag:

I middelskolen: Henriksens fysik, Sørensens zoologi og botanik.

I gymnasiet: Johannesen og Nicolaysens kemi.

Skrivning:

Waalers skrivebøger 1ste, 2det, 3die og 4de hefte.

Sløid:

Kjenneruds modelrække for middelskolen.

VII. Afgangsexamener.

A. Middelskoleexamen.

Til examen anmeldtes 82, hvoraf 2 trak sig tilbage før examen begyndte. Af skolens 22 kandidater bestod en ikke den skriftlige prøve. Af privatisterne bestod 7 ikke den skriftlige og 4 ikke den mundtlige prøve.

Af skolens elever tog 10 examen med fuldstændig fagkreds, af privatisterne 18.

Til tillægsprøve var anmeldt 6, som alle bestod prøven.

Ifølge undervisningsraadets bestemmelse tog Voldens skoles elever den skriftlige del af examen ved skolen der, den mundtlige ved Aalesunds skole. Fællescensuren for 10de kreds, der omfatter alle amtets skoler, holdtes ved Aalesunds skole 12te, 13de og 14de juni. Formand Aalesunds skoles rektor.

Til censorer for de skriftlige arbejder og tegning var opnævnt følgende 3 for hvert fag:

Norsk: Overl. Bruun (Kr.sund), cand. mag. Lindboe (Molde), supl. adj. Stavnem (A.sund).

Tysk: Frøken Scharffenberg (A.), cand. mag. Zernin (Kr.), supl. cand. mag. Lindboe (M.)

Engelsk: Overl. Jæger (A.), frøken Brodtkorb (M.), supl. adj. Jørgensen (Kr.)

Matematik: Adj. Ihle (A.), adj. Nummedal (Kr.), supl. sk.bestyrer Amundrud (M.)

Tegning: Overl. Oftedal (A.), sk.bestyrer Amundrud (M.), supl. adj. Nummedal (Kr.)

Skrivning: Frøken Vogt (A.), forh. klasselærer Olsen (A.), supl. adj. Nummedal (Kr.)

Til censorer ved den mundtlige del af examen:

Religion: skoleinspektør Gjessing

Norsk: adj. Hanssen

Tysk: c. mag. Bøe (fra Volden)
Engelsk: c. mag. Bøe
Matematik: adj. Kolderup
Naturfag: Frk. Scharffenberg og for fysik adj.
Kolderup
Historie: frk. Vogt
Geografi: seminarist Osnes (fra Volden)
Gymnastik: folkeskolelærer Dahle
Haandgjerning for pigerne: frk. Juhler
do. - gutterne: seminarist Nygaard
III. mkl. religion: skoleinsp. Gjessing
naturhistorie: adj. Ihle.

B. Artium.

Da der ingen 3die gkl. var ved skolen, holdtes ikke artium efter den gamle ordning.

Til prøve i kemi og fysiologi samt i tegning fremskillede sig 1ste gkl.s elever:

	Tegning	Kemi og fysiologi
1. Daae, Anders	Mg. — G.	Mg.
2. Flovik, Ole	Maadeligt	Ug.
3. Frisak, Arvid.....	Mg.	Ug.
4. Førde, Sigurd.....	Mg.	Mg.
5. Heltzen, Anders.....	Mg. — G.	Mg.
6. Loland, Halfdan	Mg. — G.	Ug. — Mg.
7. Schreuder, Arnold.....	Mg. — G.	Ug. — Mg.
8. Steen, Johan.....	G.	Ug.
9. Synnes, Eyvind	Mg.	Ug.
10. Bolstad, Helga.....	G. — Tg.	G.
11. Mowinckel, Emerentia.....	Mg. — G.	G. — Tg.
12. Thokle, Anna.....	Mg. — G.	G.

Prøven til optagelse i I. mkl. holdtes 10de og 11te juni. Af de anmeldte 51 optoges 40. Som censor opnævnt fra folkeskolen fungerte hr. Nordgaard.

VIII. Bibliotekets og samlingernes tilvæxt 1901—1902.

Til samlingerne er anskaffet et mikroskop med vand-immersion, som forstørrer 1552 gange.

Forskjellige skolebøger, sendte til skolen fra vedkommende forlægger.

Fortsættelse af tidsskrifterne:

Naturen, illustreret maanedsskrift
 Vor ungdom
 Nyt tidsskrift for filologi
 Arkiv for nordisk filologi
 Norsk skoletidende
 Les annales politiques et littéraires
 The Strand magasin
 Nyt magasin for naturvidenskaberne
 Arkiv for matematik og naturvidenskab
 Samtiden
 Dania
 Universitetets aarsberetning
 Universitets- og skoleannaler
 Bergens historiske forenings skrifter
 Lovtidende
 Norsk historisk tidsskrift
 Dansk do. do.
 Turistforeningens aarbog.

Bøger, dels gaver dels kjøbte:

Folkenes historie udg. af Ottosen.
 S. Bugge: Norsk sagafortælling og sagaskrivning i
 Irland 1 h.

- S. Bugge: Norges indskrifter med de yngre runer. Hønen-runerne.
- V. Vedel: By og borger i middelalderen. Romsdals amts forhandlinger.
- O. Jespersen: Sprogundervisning. Historisk læsning for gymnasiet.
- A. Western: Omrids af engelske institutioner.
- M. Verworn: Allgemeine Physiologi.
- Hatzfeld et Darmstetter: Dictionnaire générale de la langue française.
- Fustel de Coulanges: La cité antique.
- A. Rambaud: Histoire de la civilisation contemporaine en France.
- Lectures historiques: Langlois. Histoire du moyen âge.
- Marijol: Histoire du moyen âge et des temps modernes.
- Lacour-Gayet: Histoire des temps modernes.
- Sallust: Den catilinariske sammensværgelse og den jugurthinske krig overs. af Kjær.
- Tacitus agricola overs. af Ottesen.
- J. Johannesen: Anmeldelse af latinsk grammatik af Weisse. Aftryk af Tidsskr. for Filologi.
- Dr. Aubert: Et græsk senatskonsult om Thisbærerne 170 f. Chr.
- O. Ribbeck: Beiträge zur Lehre von lateinischen Partiklen.
- Statholderskabets ekstraktprotokol 3 h.
- Meddelelser fra det norske rigsarkiv II. 2.
- Danmarks riges historie.
- K. Aas: Om opdragelsens maal.
- Norge i det nittende aarhundrede.

Norges off. statistik. Skolevæsenets tilstand 1898.
Fattigstatistik for 1896 og 97.

Statistik aarbog for Norge. 21 aarg. 1901.

Dr. P. Winge: Den norske sidsygelovgivning.

O. Rygh: Gamle personsnavne i norske stedsnavne.

Den norske nordhavsexpedition 1876—78. Zoologi,
mollusca III af Friele og Grieg.

K. Leimbach: Ausgewählte deutsche Dichtungen
I—XII.

J. Nicolaysen. Uddrag af skolernes besvarelser af
sporsmaal vdk. retskrivningen.

Dr. G. Frick: Wegweiser durch die klassischen Schul-
dramen.

I. Lessing, Goethe.

II. Schillers Dramen.

Dr. H. Gaudig: „ „ III. Schillers Dramen.

Dr. Mohn: Jahrbuch des norwegischen meteorologis-
chen Instituts für 1901.

O. Chr. Dahl: Kirkeaaet og gudstjenesten.

T. A. Aschehoug: Social-økonomik.

T. Lund: Danmark-Norges indre historie i 16. aar-
hundrede. Livsafslutning.

Stephens: Old northern runic monuments of Scan-
dinavia and England.

Foreningen til norske fortidsm. m. bevaring. Aars-
beretning for 1901.

Dr. A. Henckel: Vægplancher til planternes anatomi
og fysiologi.

IX. Skolepenge. Fripladse.

Skolepengene har for skoleaaret 1901—1902 været:

i I. middelklasse	kr. 80.00
i II.—IV. do.	" 100.00
i 1ste gymnasialklasse	" 120.00
i 2den og 3die gymnasialklasse. "	" 150.00

med saadan moderation for søskende:

Nr. 2 betaler $\frac{3}{4}$, nr. 3 betaler $\frac{1}{2}$, resten gaar frit.

Skolepengene betales forskudsvis pr. maaned i 10 maaneder; for juli og august betales intet.

Fripladse uddeltes saaledes:

a) af de offentlige midler:

en halv i 2den gkl.....	kr. 75.00
en hel i 1ste "	" 120.00
en part i IV. mkl.....	" 35.00
	kr. 230.00

b) af de Rønnebergske legater:

en part i 2den gkl.....	kr. 60.00
en hel i 1ste "	" 120.00
to hele i IV. mkl.	" 200.00
en halv i do.	" 50.00
en part i do.	" 40.00
en halv i III. mkl.....	" 50.00
en hel i II. "	" 100.00
	" 620.00
	Tils. kr. 850.00

Øwres legat deltes mellem to elever i 2den gkl. med kr. 100.00 hver.

Præmierne af Øwres legat tildeltes

Marta Mørkeset i IV. mkl.

Rasmus Volsdal i IV. "

Den første fik Norske klassikere; den anden Opfindelsernes bog.

X. Almindelige bemerkninger.

Ved skoleaarets slutning frattraadte adjunkt Hanssen sin post, da han var forflyttet til Stavanger skole. I ham tabte skolen en meget dygtig lærer og lærerpersonalet en meget elskværdig kollega.

Ogsaa i dette skoleaar havde skolen sine skogplantningsdage; II. og I. mkl. 6te mai, 2den og 1ste gkl. samt IV. mkl. 7de og III. mkl. 9de.

7de september skoletur til Skodje.

28de september overvar gymnastikinspektøren gymnastikundervisningen.

22de mai inspicerte sløidinspektøren.

Da middelskoleexamen begyndte 3die juni, sluttede undervisningen for IV. mkl. sidste mai; de øvrige klassers undervisning fortsattes: for 1ste gkl. indtil 7de juni, 2den gkl. 9de, III.—I. mkl. 11te.

Examensfesten holdtes 30te juni.

Skolelægens indberetning

om elevernes sundhedstilstand i skoleaaret:

De nyindkomne elever blev ved skoleaarets begyndelse undersøgte af skolelægen. Deres ernæringstilstand og almindelige legemsudvikling var gjennemgaaende god. Af de undersøgte 44 nye elever var der saaledes bare én gut, hvis sundhedstilstand og almindelige legemsudvikling maatte karakteriseres som „middels“.

Nærsynthed fandtes i 2 tilfælder og overlangsynthed i 2 tilfælde af 44; en gut hørte daarlig paa det ene øre. Ellers var forholdene tilfredsstillende.

Elevernes ernæringstilstand og almindelige sundhedstilstand i aarets løb, har gjennemgaaende været god. De sygdomme, der hyppigst har foraarsaget fraværelse fra skolen er: hovedpine i første række, forkjølelsessygdomme

og tandpine. Ved gennemgaaelse af sygesedlerne angives hovedpine paafaldende hyppig som grund til fraværelsen. Jeg kan ikke udelukke, at aarsagen til den hyppig forekommende hovedpine, for en del maa søges i at de to nederste middelklasser har været overfyldte, saa at luften til sine tider ikke har været god i disse klasser. Dette vil forhaabentlig til næste skoleaar blive bedre.

For smitsomme sygdomme blandt eleverne eller deres søskende har vi iaar været aldeles fri.

Paa følgende *vink og raad til hjemmene*, der er anbefalet af flere læger, henledes forældres og foresattes opmærksomhed:

1. Lad børnene gaa tidlig tilsengs. Deres arbeide begynder tidlig, og børn trænger mindst 9 til 10 timers søvn.
 2. Sørg for, at børnene spiser godt om morgenen, og at de ligeledes faar solid niste med sig paa skolen. Deres hovedarbeide skal gøres paa frokosten.
 3. Lad børnene efter middagen opholde sig i fri luft og tillad dem ikke at læse sine lektier før $1\frac{1}{2}$ til 2 timer efter maaltidet.
 4. Lad børnene indtage sine aftensmaaltider mindst én time, før de gaar tilsengs.
 5. Giv børnene en bestemt arbejdstid og paase, at denne benyttes ordentlig.
 6. Sørg for, at læsningen foregaar under god belysning.
 7. Tillad ingen lektielæsning efter kl. 8.
 8. Tillad ikke tobaksrøgning.
 9. Hold børnene til leg og fornuftig idræt.
-

XI. Uddrag af skolens regnskab

for $\frac{1}{4}$ 1901— $\frac{31}{8}$ 1902.

Indtægter:

Skolepenge	kr.	10770.25
Renter af skolens legater og andre kapitaler. „	„	3651.68
Statsbidrag	„	15781.65
Andre indtægter.....	„	1574.08
Kommunens bidrag til bibliotek og samlinger o. s. v.....	„	540.00

Udgifter:

Lønninger	kr.	23919.13
Pension	„	400.00
Fripladse.....	„	850.00
Trykningsomkostninger, aarsberetning o. s. v. „	„	719.64
Udgifter ved middelskoleexamen	„	1885.11

Aalesund, september 1902.

K. Bassøe.